

**СВЕТСКИ ДАН
ДОСТОЈАНСТВЕНОГ
РАДА**

A red semi-circle graphic with a white, textured interior, resembling a stylized sun or a rising moon. The date "07.10." is printed in white at the top.

07.10.

**СВЕТСКИ ДАН
ДОСТОЈАНСТВЕНОГ
РАДА**

A red, curved, brush-stroke-like graphic element that tapers at both ends, positioned below the main text.

ИТУС ССИ 108

Свака особа би требало да има посао који јој омогућава да живи добар живот, у којем може да испуни своје основне потребе. Пристојан и достојанствен посао је у центру пажње Светског Дана Достојанственог рада (ВДДВ). Светски Дан Достојанственог рада је прилика за синдикате да се прикључе глобалној акцији и организују разне активности, којима ће се обележити овај дан.

Економска криза и чињеница да су у целом свету присутне растућа незапосленост, социјална неједнакост и нестабилност у исто време доводе питање будућност за хиљаде грађана, чији је рад недовољно плаћен и деградиран. Тим поводом Конфедерација слободних синдиката користи прилику да Вас позове да нам се 7. октобра 2010. придружите у борби за ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ДОСТОЈАНСТВЕН ЖИВОТ!

Теме које се баве питањем Достојанственог рада могу да садрже:

- питања миграција, дискриминација, мобинга, принудног рада, дечјег рада, трговине људима;
- питања стандарда рада, као што су право радника на колективно преговарање и слободу синдикалног организовања, слободу изражавања;
- питања закона и споразума, социјалног дијалога;
- питања здравља и безбедности на раду, социјалне заштите, сиве економије, сиромаштва и несташице хране.

Листа може бити још дужа. Многим од ових питања су се већ бавили синдикати и друге организације. Када се одлучите на Ваше акције, молимо Вас да нас о њима и обавестите, како би смо могли да их објавимо на нашем сајту.

Укратко идеја достојанственог рада подразумева:

- Приход који омогућава раднику добар и пристојан живот;
- Да на послу свако има једнаку шансу да се развија, без дискриминације;
- Безбедне и задовољавајуће услове рада;
- Да је синдикално организовање дозвољено и да синдикати имају право учешћа по свим питањима везаним за рад;
- Да је држава обезбедила одговарајуће мере социјалне заштите.

Подршка Ваше организације је важна. Заједно можемо довести до промена!

Права на раду

Прва тема се бави правима запослених жена и мушкараца. Акција на ову тему може да садржи низ могућности, од основних права на организовање и колективно преговарање, заштиту од дискриминације, принудног рада и рада деце, као и право на здраво и сигурно радно окружење. Она такође може да обухвати и права свих грађана на пристојан посао, квалитет јавних услуга... Квалитетне јавне услуге су саставни део програма синдикалног покрета.

Солидарност

Друга тема, солидарност, је у великој мери фокусирана на практичне поступке који укључују сарадњу између филијала иностраних компанија у различитим земљама, на билатералној и мултилатералној основи. Она обухвата активности за подршку синдиката који се суочавају са нападима од стране влада или послодаваца, практичну помоћ за синдикате, којима је потребна помоћ за своју кампању, рад или желе да организују раднике у формалном или у неформалном смислу, као и изградња акције у оквиру постојећих синдикалних акција о заједничком раду са другим групама, које се баве питањима развоја, поштовања људских права, равноправности, расизма, миграција и тако даље.

На овај начин постојеће мреже солидарности могу да играју важну улогу као средство за деловање.

Крај сиромаштва и неједнакости

Ова тема се надовезује на светску кампању против сиромаштва и глобалне трговине. Кампања против сиромаштва има за циљ окончање сиромаштва у свету кроз повећање помоћи за развој, укидање спољног дуга и промовисање фер трговине и бољег глобалног управљања, укључујући и пуно поштовање људских и синдикалних права, тј. омогућавање достојанственог рада за све.

Поред тога синдикати износе следеће чињенице:

- Синдикати су легитимни партнери за преговоре и добијање веће плате за раднике, чиме се смањује неједнакост у борби против сиромаштва.
- Савесно и у складу са конвенцијама МОП-а, морају бити загарантована синдикална права.
- Потребно је да у центру свих стратегија за смањење сиромаштва буде и обезбеђивање пристојних послова, уз здравствену и социјалну заштиту, основна права и пристојне плате, као и одговарајући услови рада.
- Потребне су нам ефикасне мере за дистрибуцију богатства и примања.
- Препознавање и усвајање деветог Миленијумског циља - на пристојан рад и укључивање индикатора за мерење напретка, који је постигнут на том циљу и осталих осам циљева који треба да буду остварени.
- Шездесет посто сиромашних у свету су жене и стопа незапослености жена у свету је већа него код мушкараца - 400 милиона. Ако желимо да преокренемо тренд феминог сиромаштва, треба да се створе квалитетнији радни услови за послове на којима су жене ангажоване. Националне и међународна политика морају хитно да се позабаве проблемом недостатка достојанственог рада за жене широм света, борећи се до краја против родне дискриминације на тржишту рада. Док промовише ратификацију релевантних конвенција МОП-а од стране влада, овај приступ треба да обухвати заштиту материнства и стварање бриге о деци и за то намењених центара у оквиру радних места, посебно у зонама производње (у кругу фабрика, компанија и сл.).
- Влада и међународне организације треба да учине све да се правни и институционални оквир, који подржава права радника и промовише политику за повећање стручне обуке, њихових прихода и социјалне заштите, унапреди и модернизује.
- Светска трговинска организација, Међународни монетарни фонд и Светска банка морају да се реформишу и да фокусирају своју политику на обезбеђење достојанственог рада за све.

Шта је достојанствен рад?

Од 1999. године Међународна организација рада (ИЛО), ради по тзв. „Програму достојанственог рада“. У међувремену „Програм достојанственог рада“ је нашироко прихваћен као значајна стратегија за борбу против сиромаштва и подстицај развоја. Програм достојанственог рада је саставни део Миленијумских развојних циљева Уједињених Нација (крај сиромаштва и глади, универзално и доступно образовање за све, равноправност полова, унапређење здравља деце, унапређење здравља мајки, борба против Хив /Аидс-а, очување животне средине и глобално партнерство).

Укратко идеја достојанственог рада подразумева:

- Приход који омогућава раднику добар живот;
- Да на послу свако има једнаку шансу да се развија без дискриминације;
- Безбедне и задовољавајуће услове рада;
- Да је синдикално организовање дозвољено и да синдикати имају право учешћа по свим питањима везаним за рад;
- Да је држава обезбедила одговарајуће мере социјалне заштите;

Конвенције Међународне организације рада (ИЛО) које се тичу достојанственог рада

Рад и зараде

Конвенције о раду и плати:

минимална зарада: [конвенција 131 \(1970\)](#)

редовне плате: [95 конвенција \(1949 \)](#) и [117 \(1962\)](#)

накнада прековремени рад: [конвенције 47 \(1935\) и 106 \(1957\)](#)

Минимална зарада

Минимална плата мора да покрије трошкове живота запосленог и његове породице. Поред тога она мора разумно се односи на општи ниво плата, зараду и животни стандард других социјалних група.

Редовне плате

Плате морају редовно да се исплаћују.

Накнада за прековремени рад

Прековремени рад треба да се избегне. Кад год је то неизбежно, имате право на екстра надокнаде - минимално основна сатница као и све додатне бенефиције.

Рад и празници:

[конвенција 132 \(1970\)](#) конвенција о плаћеном одмору (ревидирана) .

Индија није ратификовала конвенцију 132.

Плаћени годишњи одмор

Три недеље плаћеног одмора је годишњи минимум (национални и верски празници нису укључени).

Рад током празника и викенда:

конвенције 14 , 47 и 106. Поред тога примењивати неколико различитих конвенција за индустрију. *Индија ратификовала конвенцију 14, али не и конвенције 47 и 106.*

Плаћени празници

Требало би да имате право на плаћено одсуство за време националних и званично признатих верских празника.

Накнада за празнике

Ако морате да радите на национални или верски празник треба да имате право на компензацију. Не обавезно у истој недељи, под условом да право на дневну накнаду није прекинуто.

Надокнада за рад викендом

Ако морате да радите током викенда, на тај начин можете да стекне право на одмор у периоду од 24 сата непрекидно. Не обавезно за време викенда, али барем у току наредне седмице.

Ако имате децу у школи

конвенција 156: радници са породичним одговорношћу конвенција (1981).

Школског распуста

Треба да буде дозвољено да се Ваш плаћени одмор подудара са школским распустом деце .

Једнаке могућности родитеља

Запослени (без обзира на пол), са породичним обавезама треба да имају исте могућности као и њихове колеге који немају такве обавезе .

Материнство и рад

конвенција 183 (2000). Раније **конвенција (103 од 1952)** прописано најмање 12 недеља породилског одсуства, 6 недеља пре и после 6 недеља.

Бесплатна медицинска нега

Током трудноће и породилског одсуства раднице би требало да имају право на медицинску негу и бабицу без икаквих додатних трошкова.

Рад не наноси штетне последице

Током трудноће и док дојите требало би да будете изузети од посла који би могао нанети штету по Вас или ваше дете.

Одсуство

Ваше породилско одсуство треба да траје најмање 14 недеља.

Приход

За време породилског одсуства ваш приход треба да износи најмање две трећине претходне зараде.

Безбедност и здравље на раду

конвенција 155 (1981) не односе се на безбедност и здравље по веома специфичним опасностима на раду, као што су азбест и хемикалије.

Брига послодавца

Ваш послодавац, по свим прописима, треба да осигура да процес рада буде безбедан.

Бесплатна заштита

Ваш послодавац би требало да обезбеди заштитну одећу и друге неопходне мере предострожности бесплатно (без надокнаде) од стране радника.

Обука

Ви и ваше колеге би требало да прођете обуку у свим пословима везаним за аспекте безбедности и здравља на раду, као и да треба јасно да се укаже на такве опасности у одређеној професији.

Жалбе

Када обавестите надређеног о непосредној или стварно опасној ситуацији на послу, не треба да се обавља исти, док такво стање траје.

Рад и боловање

конвенције 121 (1964) и 130 (1969) повреде на раду у вези пружања медицинске неге и коришћења боловања.

Приходи када сте болесни

Ваша права на рад и приход би требало да буду заштићена када се болест појави .

Прва 3 дана од дана вашег одсуства због болести не треба да буду надокнађени.

Минимални приход

Минимално право на приход током 6 месеци треба да буде у износу од 60 одсто минималне зараде (земље су слободне да се одреде за систем који гарантује 60 одсто од последње плате у току првих 6 месеци од болести или чак и током прве године).

Сигурност посла

Током првих 6 месеци своје болести радник не би требало да буде отпуштен.

Инвалиднину

Кад год су радници онемогућени због професионалне болести или несреће, треба да добију нешто више користи него када узрок није у вези са послом .

Социјално осигурање

конвенција 102 (1952). У неколико предности и са нешто вишим стандардима су постављени наредним **конвенцијама 121 (1964) , 128 (1967) , 130 (1969) и 168 (1988)**.

Индија није ратификовала конвенцију социјалног осигурања (минимални стандарди) конвенција 102 (1952), нити након конвенције 121(1964), 128 (1967),130 (1969) и 168 (1988).

Право на пензију

Остварује се са 65 година

Корисници социјалне помоћи и надокнаде у случају смрти

Када је умро хранилац породице, супруга и деца имају право на накнаду, изражену као проценат од минималне плате, или проценат од остварене зараде.

Збрињавање незапослених

За одређено време запослени који остане без посла (незапослени) има право на проценат минималне плате или проценат од остварене зараде.

Медицинска нега

Запослени и чланови њихових породица треба да имају приступ потребној минималној здравственој заштити по приступачној цени.

Фер третман на послу:

конвенција 111 (1958) и 100 (1952). Конвенција 111 по основу дискриминација које су забрањене. Конвенција 100 (1952) се залаже за једнаку награду за рад једнаке вредности.

Једнаке плате

За рад једнаке вредности, на радна места за мушкарце и жене морају бити једнаке зараде, без обзира на брачни статус. Платити рад неједнако на основу религије, расе или етничке припадности је такође забрањено. Транспарентан систем награђивања и јасно усклађивање плата и позиција су на првом месту што помаже да се спречи дискриминација приликом одређивања висине плата.

Сексуално застрашивања

Сексуално застрашивање је полна дискриминација.

Могућности за обуку

Сви запослени, без обзира на пол, веру, расу или националну припадност имају право на једнаку могућност обуке и школовања .

Слобода се жалбе

Ви (радници) треба да знате коме да се обратите за помоћ у случају дискриминације, као и кад год имате питања у вези дискриминације или желите да поднесете жалбу да би сте се осећали заштићено од застрашивања и против отпуштања.

Деца на послу

конвенције 138 (1973) и 182 (1999)

На радном месту не би требало да постоји посао који обављају деца и који може нанети штету њиховом здрављу и отежати њихов физички и ментални развој. Сва деца треба да буду у могућности да похађају школу.

Опасни послови

Више захтевни послови, који могу да носе ризик по здравље, захтевају оштрије мере заштите.

Принудни рад

конвенције 29 (1930) и 105 (1957) навести квалификацију принудног рада. То је један посао који мора да се обавља под претњом казне: без плате, уз отпуштање, малтретирање или насиље, чак и телесно кажњавање. Принудни рад јесте кршење људских права.

Слобода промене посла

Послодавци морају да омогуће радницима да траже посао негде другде. Ако то ураде, радници не би требало да се носе последице у смислу смањења плате или да претње отказом (у супротном међународно право сматра ово као принудни рад).

Без пасоша или личне карте

Требало би да држите свој пасош или личну карту увек са собом, а не да се она налази код вашег послодавца (један од показатеља присилног рада је да ли радник слободно употребљава свој пасош или ид/личну карту, посебно у контексту миграција, када послодавац конфискује овај лични документ. Кад год се то деси то је ствар принудног рада).

„Врати кредит“

Када радници не добијају плате, јер још увек нису у потпуности вратили лични зајам који им даје послодавац, то се сматра принудним радом.

Права синдиката

конвенције 87 (1948) и 98 (1949)

Синдикати на послу

Синдикати имају право да преговарају са послодавцима о року за запошљавање, без препрека. Слобода синдиката да преговарају са послодавцима како би покушали да закључе колективне уговоре је заштићена.

(МОР има посебан поступак за поступање са жалбама из синдиката о повреди овог начела).

Слобода да се придружи унији и буде активан у синдикалним активностима ван радног времена

Слобода удруживања значи слободу да се придружи синдикату. Ово је део основних људских права. Запослени не може да се стави у неповољан положај када је активан у синдикалним активностима ван радног времена.

Милениумски циљеви развоја

ЦИЉ 1:

Крај сиромаштва и глади

Преполовити, између 1990 и 2015, удео људи чији је приход мањи од \$1 дневно

- глобална економска криза је успорила напредак, али свет је и даље на добром путу да испуни циљ смањења сиромаштва

- пре кризе, дубина сиромаштва је смањена у скоро сваком региону

И да се постигне потпуно и продуктивно запошљавање и пристојан рад за све, укључујући жене и младе људе

- погоршање тржишта рада, изазван економском кризом, довела је до пада запослености

- због економске кризе, више радника са својим породицама се нашло у екстремном сиромаштву

Преполовити, између 1990 и 2015, број људи који пате од глади

- глад је можда достигла врхунац у 2009, једна од многих страшних последица глобалне економске кризе, несташица хране и финансијска криза

- глад је осујећена у већини региона

- упркос извесном напретку, једно од четворо деце у земљама у развоју је још увек неухрањено

- деца у сеоским подручјима су двоструко изложена ризику да ће бити неухрањена за разлику од деце у урбаним подручјима

- у неким регионима, преваленција потхрањене деце је драстично већа међу сиромашнима

- преко 42 милиона људи је искорењено од сукоба или прогона

ЦИЉ 2:

Универзално образовање

Постизање универзалног основног образовања

обезбедити да до 2015, деца свуда, дечаки и девојчице подједнако, буду у могућности да заврше основно образовање

- неједнакост спречава напредак за универзално образовање

ЦИЉ 3:

Равноправност полова

Промовисати једнакост полова и дати права женама.

елиминисати разлике међу половима у основном и средњем образовању по могућству до 2005 и на свим нивоима образовања најкасније до 2015

- за девојке у неким регионима, образовање је и даље недостижно

- сиромаштво је главна препрека образовању, посебно међу старијим девојкама

- у сваком региону, мушкарци надмашују жене у плаћеном запослењу

- жене су више заступљене у неформалном запошљавању, са недостатком предности и безбедности

- женама споро расте политичка моћ.

ЦИЉ 4:

Здравље деце

Смањити смртност деце.

смањити за две трећине, између 1990 и 2015, испод пет стопу смртности

- смртност деце опада, али не довољно брзо да стигне до циља
- ревитализација напора против упале плућа и дијареје, док јачање исхране може спасити милионе деце
- недавни успех у контроли малих богиња може бити кратког века ако се премосте празнине у финансирању

ЦИЉ 5:

Здравље мајки

Побољшати здравље мајки

смањити на три четвртине смртности мајки

- већина смрти мајки се може избећи
- рађање је посебно ризично у Јужној Азији и Субсахарској Африци, где је већина жена препуштена неадекватној нези.
- рурално-урбани јаз у квалитету и нези током порођаја
- Постићи универзални приступ за репродуктивно здравље
- неједнакости у нези током трудноће су присутне у великој мери
- само једна од три жене на селу у регионима у развоју добије адекватну негу за време трудноће
- дошло је до напредака смањењу броја тинејџерских трудноћа, стављајући више младих мајки ван опасности од смрти на порођају
- сиромаштво и необразованост одражавају високе стопе адолесцентног наталитета
- напредак у ширењу употребе контрацептивних средстава од стране жена
- коришћење контрацепције је најниже међу најсиромашнијим женама и онима без образовања
- недовољно финансирање за планирање породице је велики неуспех у испуњавању обавеза за унапређење репродуктивног здравља жена.

ЦИЉ 6:

Борба против хив / аидс-а

Борба против хив / аидс, маларије и других болести

зауставити до 2015 ширења хив / аидс-а и преокренути негативни тренд

- ширење хив-а изгледа да је стабилизован у већини региона и више људи је преживело и има медицински третман.
- многи млади људи још увек немају сазнања да се заштите од хив-а
- оснаживање жена кроз аидс-образовање је могуће и потребно.
- у подсахарској африци, знање о хив-у расте са богатством и међу онима који живе у урбаним областима
- диспаритети се налазе у употреби кондома од стране жена и мушкараца међу онима од најбогатијих до најсиромашнијих домаћинстава
- употреба кондома током секса високог ризика добија прихватање у неким земљама и то је један вид ефикасне превенције хив-а
- докази показују везу између родно заснованог насиља и хив-а
- постићи, до 2010, универзални приступ лечења хив / аидс-за све оне којима је потребно
- стопа нових хив инфекција и даље надмашује стопу оних који се лече
- лечење хив-позитивних жена, такође штити новорођенчад

Зауставити до 2015 и преокренути негативни тренд појаве маларије и других озбиљних болести

- производња инсектицида
- широм африке, проширила се употреба инсектицида против комарца маларије
- сиромаштво наставља да ограничава коришћење комарника
- глобалне набавке ефикаснијих антималяријских лекова наставља убрзано да расте
- деца из најсиромашнијих домаћинстава имају најмање шансе да добију третман за маларију
- спољно финансирање помаже да се смањи учесталост маларије и смрти, али је потребна додатна помоћ
- напредак у превентиви туберкулозе
- преваленца туберкулозе је у паду у већини региона
- туберкулоза је и даље други водећи убица после хив-а

ЦИЉ 7:

Одрживост и очување животне средине

Осигурати одрживост животне средине и интегрисати принципе одрживог развоја у политике и програме земље и преусмерити губитак природних ресурса

- стопа сече шума показује знаке смањења, али је и даље алармантно висок
- одлучан одговор на климатске промене је хитан
- ненадмашан успех Монреалског протокола показује да је акција против климатских промена на дохват руке

Смањење губитка биодиверзитета, постизање до 2010, значајно смањење стопе губитка

- кључна станишта за угрожене врсте нису адекватно заштићена
- број врста које се суочавају са истребљењем расте из дана у дан, посебно у земљама у развоју

Преполовити, до 2015, удео становништва без одрживог приступа исправној пијаћој води и основним санитарним условима

- убрзан и циљани напори су потребни да би вода за пиће била безбедна на свим сеоским домаћинствима
- сигурно снабдевање водом остаје изазов у многим деловима света
- са пола популације у развоју региона, без канализације, до 2015 циљ изгледа да је ван домашаја

• побољшања санитарне природе заобилазе сиромашне регионе

До 2020, постићи значајан напредак у животима бескућника.

ЦИЉ 8:

Глобално партнерство

Развити глобално партнерство за развој

Даље развијати отворен, регулисан, предвидив, недискриминаторан трговински и финансијски систем

- да земље у развоју добију већи приступ тржиштима развијених земаља
- најмање развијене земље ће имати највећу корист од смањења тарифа, посебно за своје пољопривредне производе

Третирати специјалне потребе неразвијених земаља

- помоћ наставља да расте и поред финансијске кризе

• само пет земаља донатора су достигли УН-мета циљеве за званичне помоћи

Третирати специјалне потребе земаља у развоју без излаза на море и малих острвских земаља у развоју

Свеобухватно разматрати проблеме дугова земаља у развоју

У сарадњи са фармацеутским компанијама, обезбедити доступни приступ основним лековима за земље у развоју

У сарадњи са приватним сектором, учинити расположивим користи од нових технологија, нарочито информacionих и комуникационих

- потражња расте за информacionе и комуникационе технологије

- приступ W ворлд W виде W веб је и даље затворен за већину људи у свету

Велики јаз одваја оне са брзим интернет везама, углавном у развијеним земљама, и диал уп кориснике.

Лисабонска стратегија

Лисабонска стратегија, позната и као Лисабонска агенда је акциони и развојни план за Европску унију између 2000 и 2010.

Њен циљ је био да ЕУ постане „најконкурентнија и најдинамичнија привреда у свету способна за одрживи економски раст са више и бољих радних места и већу друштвену кохезију“ до 2010. То је био циљ постављен од стране Европског савета у Лисабону у марту 2000 и 2010.

Историјат и циљеви

Лисабонска стратегија треба да се носи са ниском продуктивношћу и стагнацијом економског раста у ЕУ, кроз формулисање политике различите иницијативе које треба предузети од стране свих држава чланица ЕУ.

Циљеви постављени од стране Лисабонске стратегије треба да се постигну до краја 2010.

Усвојена је за период од десет година у 2000 у Лисабону, Португалији од стране Европског савета, са циљем да " Европа, до 2010, постане најконкурентнија и најдинамичнија економија у свету заснована на знању ".

Стратегија

Главне области су економска, социјална и еколошка обнова и одрживост/развој. Лисабонска стратегија се у великој мери заснива на економским концептима:

- Иновације као мотор за економске промене (на основу списка Јозеф Шумпетер)
- "Учење економија"
- Социјалне и еколошке обнове

У оквиру стратегије, јача економија ће створити друштво запослености у ЕУ, заједно укључујући социјалну и еколошку политику, која ће бити покретач даљег економског раста.

Реформски процес у којем су представљени сви циљеви ће бити ревидиран сваке три године.

Превод циљева Лисабонске стратегије, до конкретних мера, довео је до проширења оквира програма за истраживање и технолошки развој (ФПН) у ФП7, [2] и Заједничке технолошке иницијативе (ЈТИ), [3].

Кључни мислиоци и концепти:

Савремени мислиоци који су учествовали у њеном стварању су Марија Јоао Родригез, Кристофер Фримен, Бенгт-Аке Лундвал, Лик Соете, Карлота Перез, Мануел Цастелс, Ђовани Доси, и Ричард Нелсон.

Кључни концепти Лисабонске стратегије укључују оне економије знања, иновација, техно-економске парадигме, технологију управљања, и "отворени метод координације" (ОМЦ).